

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. дн Елеонора Михайлова Милева,

**член на научно жури в конкурс за академичната длъжност „професор“
в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...**

(Физическо възпитание и спорт – баскетбол),

обявен в Държавен вестник, брой 67 от 28 юли 2020 г.

Заповед на Ректора на СУ „Св. Кл. Охридски“ РД 38-445/23.09.2020 г.

Законосъобразност на процедурата

Конкурсът за заемане на академичната длъжност “професор” за нуждите на Департамента по спорт към СУ „Св. Кл. Охридски“, е с единствен кандидат доц. д-р Ирен Йорданова Пелтекова. От надлежно представените документи и подробно описаните наукометрични данни по отделните показатели става ясно, че кандидатът отговаря изцяло на минималните национални изисквания за професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... Налице за всички необходими основания за обявяването на конкурса. По процедурата не са констатирани нарушения, като са спазени всички необходими изисквания на ЗРАСРБ и на Правилника за приложението на ЗРАСРБ, както и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски“.

Биографични данни за кандидата и професионално развитие

Ирен Йорданова Пелтекова завършва бакалавър и магистър в НСА „Васил Левски“ през 1992 г. с две специалности – учител по физическо възпитание и треньор по баскетбол. През 2012 г. придобива ОНС „Доктор“

в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по баскетбол).

Професионалната си кариера започва като треньор по баскетбол в БК „Буба“ - София през 1995 г. От 1998 г. е хоноруван преподавател по спорт-баскетбол в СУ и НСА. От 1999 г. е редовен преподавател по спорт-баскетбол към Департамента по спорт в СУ „Св. Кл. Охридски“, като последователно заема академичните длъжности асистент и главен асистент. Хабилитира се като доцент през 2014 г. в СУ „Св. Кл. Охридски“ по 1.3. Педагогика на обучението по физическо възпитание и спорт (баскетбол). От 2001 г. до днес е треньор по баскетбол на представителните студентски отбори по баскетбол (мъже и жени) на СУ. Солидната образователна квалификация и възходящата професионална кариера на кандидата са важен аргумент за обявяването на настоящия конкурс за професор по физическо възпитание и спорт - баскетбол.

Научноизследователска дейност и научни приноси

В конкурса за академичната длъжност „професор“ Ирен Йорданова Пелтекова участва с 1 монография, 1 книга, 1 учебно помагало, 2 научни статии в реферирани и индексирани списания, 6 статии в научни списания в България и чужбина и 9 доклада от национални и международни научни конференции. Трябва да се отбележи, че 15 от научните статии и доклади са самостоятелни и само 2 са в съавторство. 6 от материалите са публикувани на чужд език - английски и руски. Всички научни трудове са презентирани в авторитетни научни издания и са в областта на обявения конкурс.

Необходимо е да се подчертае, че по всички критерии доц. Пелтекова надхвърля минималните национални изисквания за академичната длъжност „професор“ – 751 точки при необходими 550.

Отделно кандидатът за професор е представил списък с всички публикации, който обхваща 66 заглавия.

Според основното съдържание научните трудове на кандидата в конкурса могат да бъдат обособени в следните направления:

1. Професионална подготовка на спортнопедагогически кадри, бъдещи учители по физическо възпитание и спорт (публ. № 1, 3, 6, 11, 18, 20).
2. Спортна подготовка на студенти от учебно-профилирани групи по баскетбол (публ. № 2, 4, 5, 10, 12, 13, 15, 16).
3. Компетенции на преподавателите по спорт във висшите училища като предпоставка за подобряване на качеството на обучение по спорт (публ. № 7, 8, 9, 14, 17, 19).

Всички публикации от първата изследователска област имат своя съществен принос към усъвършенстване на професионалната подготовка на спортнопедагогическите кадри. Безспорно с най-голяма тежест се отличава монографията „Оценяване на техническите умения по баскетбол. Професионална подготовка на учители по физическо възпитание и спорт“ (Унив. изд. „Св. Кл. Охридски“, 2020) (№ 1). Тя е посветена на проблема за усъвършенстване на баскетболните умения в подготовката на бъдещи спортни педагози. Теоретичната и практическата подготовка на студентите е обвързана по интересен начин с баскетболната игра и усвояването на специализирани технически умения. Приносен характер има разработената специализирана система за оценяване и контрол на техническите баскетболни умения на студентите от специалност „Физическо възпитание и спорт“. Предложени са практически нормативни тестове и са формирани съответните оценъчни скали за всеки един от тях.

Разработката е първата по рода си по предложената проблематика. Монографията е резултат от многогодишните професионални интереси и

богат педагогически опит на автора в сферата на баскетбола и на академичното преподаване в Алма Матер.

Към първото изследователско направление интерес представляват публикациите, в които се анализират значими професионално-личностни качества и компетенции на учителите по физическо възпитание, преподавателите по спорт и треньорите по баскетбол, в контекста на професионалното обучение и подготовка (№ 11, 18, 20). Трябва да се отбележи статията за грешки на студентите при стрелба в коша, насочена към техническата подготовка на бъдещите спортни педагози (№ 6).

Към втората група публикации особено ценни за педагогическата практика са разработените модели за обучение по баскетбол, като единият от тях е единствен по рода си у нас до този момент (№ 2). Полезни за тренировъчния процес са предложените баскетболни упражнения за стрелба и кондиционна подготовка на студентите (№ 2). Бих посочила също прилагането на специализирани тестове за установяване на нивото на тренираност на студенти и безопасно физическо натоварване по време на баскетболни занимания (№ 10), както и измерването на плътността на практическото занимание по баскетбол при обучението на студенти (№ 15).

Публикациите от третото научноизследователско направление са важни за оптимизиране на качеството на обучение, с оглед на обратната връзка със студентите и подобряване на комуникацията между участниците в процеса на обучение (№ 17, 19). Положителна оценка заслужават изследванията на самооценката на професионалните качества от страна на преподавателите, както и оценяването на педагозите от студентите (№ 7, 8, 9, 14).

Значителна част от научните публикации на кандидата са представени на международни и национални научни форуми у нас и в чужбина.

Публикационната дейност на доц. Ирен Пелтекова е отразена в 15 цитирания (150 точки при 100 точки минимални) в различни научни издания. От тях 5 цитата са публикувани в реферирани издания в световноизвестни бази данни, 5 са отразени в монографии и 5 - в публикации с научно рецензиране. Тези факти подкрепят актуалността и значимостта на изследователската продукция на кандидата. Прави впечатление внушителният брой цитирания за периода 2004-2020 г. – общо 50, официално представени от НАЦИД.

Доц. Ирен Пелтекова е активен участник в общо 8 научноизследователски проекта, като е ръководител на 2 от тях. Проектите са финансирани от бюджета на СУ „Св. Кл. Охридски“, фонд „Научни изследвания“. Научен ръководител е на трима докторанти, като един от тях е защитил успешно дисертационния си труд в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...към ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“.

Като **основни приноси** в научноизследователската дейност на доц. Ирен Йорданова Пелтекова, могат да се изведат:

1. Разработен и внедрен в практиката е иновативен модел със специфични баскетболни тестове за установяване на нивото на техническата подготовка на студенти, бъдещи учители по физическо възпитание и спорт.
2. Предложени са конкретни организационни и методически подходи за подобряване на организацията на учебно-тренировъчния процес по баскетбол при студенти от

профилираните групи.

3. Изследвани и анализирани са важни професионални компетенции и личностни качества на спортните педагози, както и актуални проблеми на тяхното обучение в академична среда.
4. Изследвани са в теоретичен и практически план проблемите на комуникацията със студентите, с оглед подобряване на качеството на учебния процес по спорт.
5. Проучени и систематизирани са значими данни с принос към историята и развитието на спорта баскетбол в Софийския университет.
6. Принос към управлението и комплексната практическа организация на състезания по баскетбол, с целенасочен акцент към ученическите и студентските състезания (документация, реализация, практически препоръки към учители и др.).

Преподавателска дейност

Доц. Ирен Пелтекова е уважаван от преподаватели и студенти университетски преподавател с над 22 години педагогически и треньорски стаж. Има разработени множество самостоятелни учебни програми в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ за различните факултети и специалности на СУ „Св. Кл. Охридски“.

За учебната 2019/2020 г. от страна на кандидата са реализирани общо 736 ч. аудиторна заетост, от които 300 ч. лекции и 436 ч. семинарни и практически упражнения по задължителни и избираеми дисциплини. Лекциите са проведени в 3 образователни програми в бакалавърска степен към Факултета по журналистика и масова комуникация и Факултета по науки за образованието и изкуствата и в 3 програми в магистърска степен

към Факултета по науки за образованието и изкуствата при СУ „Св. Кл. Охридски“.

Води семинарни и практически упражнения по учебната дисциплина „Спорт-баскетбол“ към Департамента по спорт за всички специалности в СУ, както и „Спорт - спортно усъвършенстване, баскетбол“ за всички факултети в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“. Титуляр е на задължителната дисциплина „Методика на преподаване на баскетбол“ към Факултета по науки за образованието и изкуствата за специалност „Физическо възпитание и спорт“ и задължителната дисциплина „Спортна подготовка – съвременни тенденции и подходи“ към същия факултет в магистърска степен. Трябва да се отбележат също задължителните дисциплини „Спорт и здравно образование“, „Учебна спортно-организационна практика“ и „Организация на спортни прояви и първенства по спортни игри“ в ОКС „Магистър“, специалност „Физическо възпитание и спорт“ към Факултета по науки за образованието и изкуствата.

Ирен Пелтекова е председател на работната група на Департамента по спорт за предложението и съдържанието на магистърска програма „Спортни дейности и туризъм“, като в момента е ръководител на същата програма.

За нуждите на обучението на студентите по баскетбол много ценно и полезно е учебното ръководство „Баскетболни състезания. Организационни насоки и съдийство“ в съавторство с Борислав Пелтеков (№ 3). То подпомага по-доброто усвояване на учебния материал и формирането на практически умения. Съдържанието е насочено към разширяване на знанията и подготовката на студентите от учебните групи по баскетбол от всички факултети на СУ „Св. Климент Охридски“.

Експертна дейност

Доц. Ирен Пелтекова проявява много висока професионална ангажираност, свързана с дейността на Департамента по спорт и други факултети и структури на СУ. Заместник-директор е на Департамента по спорт от 2018 г. и е Ръководител на катедра „Спортни игри и планински спортове“ в периода 2010-2017 г. Член е на Съвета на Департамента по спорт към СУ „Св. Климент Охридски“ от 2013 г. до 2017 г. Член е на Департаментния научен съвет от 2016 г. Отговорник-координатор е за Факултета по журналистика и масова комуникация от страна на Департамента по спорт от 2008 г. до днес.

Ежегодно участва в организационния комитет на международните научни конференции на Департамента по спорт при СУ „Св. Климент Охридски“ от 2009 г. Координатор е за специалността „Физическо възпитание и спорт“ към Факултета по науки за образованието и изкуствата от 2009 г. до 2014 г. Член е на работната група по акредитация на професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по физическо възпитание и спорт за бакалавър, магистър и доктор от 2011г. до днес. Член е на екипа по качество и вътрешен одит към СУ „Св. Кл. Охридски“.

Доц. Пелтекова е член на редколегиите на сборниците от Международната научна конференция и на Годишниците на Департамента по спорт.

Ирен Пелтекова участва регулярно в комисиите за държавен изпит на студентите от специалност „Физическо възпитание и спорт“, ОКС „Бакалавър“. Член е на комисията за подготовка на спортнопедагогическите изисквания за приеман изпит по специалността.

Кандидатът за професор развива активна обществена дейност и е член на множество спортни организации: председател на УС на спортен

клуб „Фортуна баскетбол“, съучредител и член на Общото събрание на „Спортен клуб Академик - Софийски университет“ и „Волейболен клуб - Софийски университет“ и други.

Спортни постижения и треньорска дейност

Доц. Пелтекова има многобройни награди и високи спортни постижения като треньор по баскетбол. Тя е номинирана за треньор на годината на СУ за 2008 г. и 2014 г. Студентски шампион е по баскетбол с отбора на НСА - жени (1999 г.). Отборът на СУ „Св. Кл. Охридски“ (жени), воден от нея, е студентски шампион по баскетбол през 2014 г. и 2015 г. Като треньор по баскетбол 3x3 е студентски шампион с отбора на СУ „Св. Климент Охридски“ (жени) - 2015 г. и 2019 г. Има завоювано шесто място на Европейско студентско първенство по баскетбол 3x3 (2015 г.).

Многократен медалист е като треньор по баскетбол и баскетбол 3x3 на представителния отбор, жени, на СУ „Св. Климент Охридски“ от 2003 г. до днес. Два пъти е награждавана от Българска федерация по баскетбол за принос към развитието на баскетбола в България.

Заклучение

Доц. д-р Ирен Йорданова Пелтекова е утвърден и ерудиран специалист в областта на педагогиката на физическото възпитание и спорта (баскетбол). Отличава се с компетентност, прецизност, задълбоченост и коректност в професионалната си дейност. Представената научна продукция се основава на нейния многогодишен и задълбочен интерес към обучението по баскетбол във висшите училища. Разработените и апробирани в практиката научни изследвания могат да се определят като авторски, оригинални и иновативни. Те имат пряко отношение към доближаване на обучението по баскетбол във висшите училища в България до европейските стандарти в научната област и са с

подчертан теоретичен и практико-приложен принос. Активната и дългогодишна педагогическа дейност и приносът на кандидата към обучението на спортнопедагогически кадри, многопосочната и значима експертна дейност, както и високите спортни постижения като треньор по баскетбол, ми дават основание за цялостна положителна оценка на кандидата. В тази връзка с **убеденост предлагам на Уважаемите членове на специализираното научно жури да присъдят на доц. д-р Ирен Йорданова Пелтекова академичната длъжност „професор“ в област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Физическо възпитание и спорт - баскетбол) за нуждите на Департамента по спорт при СУ „Св. Климент Охридски“.**

Рецензент:

Професор дн Елеонора Михайлова Милева

07. 11. 2020 г.

Град София

